

TEISEJŲ TARYBA
GAUTA
2013 m gegužės mėn 27 d.
Nr. 31P-370

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2013-05-27 Nr. 4R-1320-(1.17)

DĖL DARBO GRUPĖS IŠVADŲ PATEIKIMO

Perduodu 2013 05 03 Teisėjų tarybos sudarytos darbo grupės, vertinusios Apylinkių teismų teisėjų sąjungos kreipimesi pateiktus siūlymus, patobulintas išvadas bei Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektą.

Pridedama 7 lapai

Direktoriaus patarėjas

Tomas Vaitkevičius

IŠVADA
DĖL APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ SAJUNGOS KREIPIMESI PATEIKTŲ SIŪLYMŲ

Apylinkių teismų teisėjų sąjungos kreipimesi pateikiami šie siūlymai:

- 1) Nurodant, jog apylinkių teismų teisėjams mokami neproporcingai sumažinti bei neadekvatūs darbo krūviui atlyginimai, siūloma
  - a. atkurti iki sumažinimo buvusių atlyginimus apylinkių teismų teisėjams bei
  - b. juos padidinti „proporcingai pagal išaugusias darbo apimtis ir sudėtingumą“.
- 2) Nurodoma, jog įstatymu nėra sureguliuotas teisingas atlygis apylinkių teismų teisėjams už darbą poilsio ir švenčių dienomis, taip pat už dirbamus viršvalandžius.

1. Dėl apylinkių teismų teisėjų atlyginimo dydžio

Esama padėtis

Teisėjų atlyginimų dydžių nustatymas

Pagal Teisėjų atlyginimų įstatymo (Žin., 2008, Nr. 131-5022) 4 straipsnio 2 dalį bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų pirmininkų, jų pavaduotojų, skyrių pirmininkų ir teisėjų atlyginimas susideda iš: 1) pareiginės algos; 2) priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus.

Esamos padėties vertinimą apribojant laikotarpiu nuo 2008 metų iki dabar, svarbu atkreipti dėmesį, jog teisėjų atlyginimai šiuo laikotarpiu buvo mažinami. Informacija apie pareiginės algos dydį lemiančius koeficientus:

Laikotarpis	Pareiginės algos koeficientas			
	pirmininko	pirmininko pavaduotojo	skyriaus pirmininko	teisėjo
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas				
2008-11-15 – 2009-04-30	21,7	–	20,2	19,2
2009-05-01 – 2009-07-31	19,1	–	17,78	16,9
2009-08-01 – 2013-12-31	17,67	–	16,45	15,63
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas				
2008-11-15 – 2009-04-30	20,9	19,7	–	18,7
2009-05-01 – 2009-07-31	18,39	17,34	–	16,46
2009-08-01 – 2013-12-31	17,01	16,07	–	15,23
Lietuvos apeliacinis teismas				
2008-11-15 – 2009-04-30	20,2	–	19,2	18,2
2009-05-01 – 2009-07-31	17,78	–	16,9	16,02
2009-08-01 – 2013-12-31	16,45	–	15,63	14,98
Apygardų teismai				
2008-11-15 – 2009-04-30	19,2	–	18,2	17,2
2009-05-01 – 2009-07-31	16,9	–	16,02	15,14
2009-08-01 – 2013-12-31	15,63	–	14,98	14
Apygardų administraciniai teismai				
2008-11-15 – 2009-04-30	19,2	18,2	–	17,2
2009-05-01 – 2009-07-31	16,9	16,02	–	15,14
2009-08-01 – 2013-12-31	15,63	14,98	–	14
Apylinkių teismai, kuriuose dirba 15 ir daugiau teisėjų				
2008-11-15 – 2009-04-30	17,7	16	–	14,2
2009-05-01 – 2009-07-31	15,58	14,08	–	12,5

2009-08-01 – 2013-12-31	14,41	13,02	–	11,56
Apylinkių teismai, kuriuose dirba 14 ir mažiau teisėjų				
2008-11-15 – 2009-04-30	16,7	15,3	–	14,2
2009-05-01 – 2009-07-31	14,7	13,46	–	12,5
2009-08-01 – 2013-12-31	13,6	12,45	–	11,56

Teisėjų atlyginimo sumažėjimą lėmė ir atlyginimo bazinio dydžio sumažinimas nuo 490 litų 2008 metais iki 450 litų 2009 – 2013 metais bei nuo pareiginės algos skaičiuojamo priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus mažėjimas sumažėjus teisėjų pareiginės algos dydžiui.

Pažymėtina, kad esamas teisinis reguliavimas numato, kad nuo 2014 sausio 1 d. skaičiuojant pareiginę algą turėtų būti taikomi iki 2009 m. gegužės 1 d. galioję koeficientai.

Apylinkių teismų teisėjų ir kitų atlyginimų dydžių palyginimas

Apylinkės teismų teisėjų pareiginės algos dydis šiuo metu 5200 litų neatskaičius mokesčių. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis valstybės sektoriuje 2012 m. – 2315 Lt., tačiau vertinant šį santykį būtina atkreipti dėmesį tiek į teisėjui keliamus kvalifikacijos reikalavimus, tiek į nustatytus veiklos apribojimus, tiek į santykį tarp teisėjams bei kitiems valstybės biudžeto lėšomis išlaikomiems aukštesnės grandies pareigūnams bei tarnautojams mokamų atlyginimų, tiek ir į valstybės interesus užtikrinant aukščiausios kvalifikacijos teisininkų pritraukimą į šias pareigas ir t.t. Paminėtina ir plati Konstitucinio Teismo jurisprudencija teisėjų atlyginimo nustatymo principų klausimu.

Lyginant apylinkės teismų ir kitų teismų teisėjų pareiginės algos dydžius pažymėtina, esamas reguliavimas numato didesnius šį dydį lemiančius koeficientus aukštesnės grandies teisėjams. Iki 2009 05 01 galioję koeficientai (pastebėtina, kad šiuo metu galiojantys koeficientai proporcingai sumažinti visuose teismuose):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	19,2
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	18,7
Lietuvos apeliacinis teismas	18,2
Apygardų administraciniai teismai, apygardų teismai	17,2
Apylinkių teismai	14,2

Koeficientų augimo „žingsniai“ nėra proporcingi. Pripažintina, jog jų augimas seka teismo grandies aukštėjimą, tačiau konkretus „žingnio“ dydis nėra objektyviai pagrįstas. Pastebėtina, kad bendrosios kompetencijos aukštesnės grandies teismų teisėjų pareiginių algų koeficientai nuosekliai skiriasi vienetu, tuo tarpu skirtumas tarp apylinkių ir apygardų teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų – trys.

Pastebėtina ir tai, kad apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientai skiriasi nuo šių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų didesniu mastu nei aukštesnės grandies teismuose.

Aktualios konstitucinės jurisprudencijos nuostatos

„teisėjų vienodo teisinio statuso principas nereiškia, kad jų materialinės ir socialinės garantijos negali būti diferencijuojamos pagal aiškius, ex ante žinomus kriterijus, nesusijusius su teisingumo vykdymu sprendžiant bylas (pavyzdžiui, pagal asmens darbo teisėju trukmę)“ (2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas)

„tos pačios teismų sistemos ir tos pačios grandies teismų teisėjų atlyginimų negalima diferencijuoti (taip pat ir taikant teisę) pagal tai, kada tam tikro dydžio teisėjų atlyginimai buvo

nustatyti (inter alia pagal tai, ar asmuo atitinkamo teismo teisėju pradėjo dirbti iki nustatant teismo teisėjo tam tikro dydžio atlyginimą, ar po to).“ (2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas)

„pagal Konstituciją, inter alia vienodo teisėjų statuso principą, teisėjų, kad ir kokios teismų sistemos teisėjai jie būtų, atlyginimų įtvirtinimo principai, inter alia jų sudedamosios dalys, turi būti tokie patys. (2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas)

„valstybei tenka pareiga nustatyti tokį teisėjo atlyginimą, kuris atitiktų teisminės valdžios ir teisėjo statusą, vykdomas funkcijas ir atsakomybę.“ (2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas)

„kurios nors teisėjo atlyginimo sudedamosios dalies mažinimas didinant kitą teisėjo atlyginimo sudedamąją dalį, kai pats teisėjo atlyginimas nemažėja, nereiškia teisėjo atlyginimo, kaip teisėjo socialinės (materialinės) garantijos, mažinimo.“ (2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas)

„įstatymų leidėjas gali pakeisti teisinį reguliavimą, pagal kurį nustatyti atlyginimai, pensijos įvairiems asmenims, ir įtvirtinti tiems asmenims mažiau palankų teisinį atlyginimų, pensijų reguliavimą, <...>. Tačiau ir tokiais atvejais įstatymų leidėjas turi išlaikyti pusiausvyrą tarp asmenų, kuriems nustatomas mažiau palankus teisinis reguliavimas, teisių bei teisėtų interesų ir visuomenės bei valstybės interesų, t. y. paisyti proporcingumo principo reikalavimų.“ (2010 m. birželio 29 d. nutarimas)

„įstatymų leidėjas ne tik gali, bet ir turi diferencijuoti teisėjų socialines (materialines) garantijas pagal tai, kokios teismų sistemos ir kurios grandies teismo teisėjams jos yra nustatomos; teisminės valdžios, kaip profesiniu pagrindu formuojamos valstybės valdžios, konstitucinė samprata suponuoja inter alia tai, kad jeigu skirtingų grandžių teisėjų atlyginimai, taip pat garantijos, kurios teisėjams yra nustatytos (taikomos) nutrūkus jų įgaliojimams, būtų visiškai suniveliuoti, ne tik būtų nepaisoma to, kad pagal Konstituciją teismai yra priskirtini ne vienai, bet kelioms (šiuo metu trims) teismų sistemoms, be to, bendrosios kompetencijos teismų sistema, kaip institucijų sistema, sudaro keturių grandžių teismai, o pagal Konstitucijos 111 straipsnio 2 dalį įsteigtų specializuotų teismų (šiuo metu - administracinių teismų) sistemos taip pat gali būti skirstomos į grandis, bet ir nebūtų materialinių paskatų (net jei kitų paskatų būtų) teisėjams siekti profesinės karjeros (Konstitucinio Teismo 2007 m. spalio 22 d. nutarimas, 2011 m. vasario 14 d. KT nutarimas).“

Problemos vertinimas ir galimi sprendimai

Įvertinant tai, kas aukščiau nurodyta, ypač atkreipiant dėmesį į skirtumo tarp įvairių pakopų teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų netolygumus, bei pripažįstant, jog pastaraisiais metais apylinkių teismų krūviai (teisingumo pasikeitimai, gaunamų bylų skaičius, sudėtingumas ir pan.) ženkliai didėjo, galimi šie Apylinkių teismų teisėjų asociacijos pateikto siūlymo sprendimai:

1. **Nekeisti esamo reguliavimo** atsižvelgiant į tai, jog nuo 2014 01 01 įsigalios šiuo metu galiojančio reguliavimo pakeitimai, numatantys, jog skaičiuojant teisėjų, tame tarpe ir apylinkių teismų, pareiginę algą taikomi iki 2009 m. gegužės 1 d. galioję koeficientai.

Pritarus tokiam sprendimui, išlieka abejonės dėl pareiginių algų koeficientų skirtumo pagrįstumo, būtų nedidindamas darbo apylinkių teismų teisėju patrauklumas, šių teismų teisėjų motyvacija; yra rizika, jog koeficientų atstatymas bus atidėtas ir apylinkių teismų teisėjų atlyginimai išliks nepakitę.

2. **Padidinti apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientus.** Pažymėtina, kad šiuo atveju didinimas nėra siejamas su iki 2009 05 01 buvusių koeficientų atstatymu.

Parentant apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficiento didinimo mastą siūlytina atsižvelgti į aukštesniųjų teismų teisėjų algų koeficientų skirtumus. Siekiant nuoseklaus koeficientų dydžio augimo, nustatytinas vienetu mažesnis nei apygardų teismų teisėjų apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientas, t.y. 16,2 (iki 2009 05 01 galiojusio koeficiento – 14,2 didinimas; sumažinti koeficientai didintini proporcingai mažesniu dydžiu – pavyzdžiui, neatstačius koeficientų į 2009 05 01 lygį, šiuo metu galiojantis apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos koeficientas didintinas iki 13,19). Toks padidinimas papildomai pareikalaus 6978 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 5328 tūkst. Lt, neskaičiuojant lėšų reikalingų apylinkių teismų pirmininkų bei jų pavaduotojų atlyginimo padidinimui.

Pozityvios pasekmės: užtikrinamas nuoseklus pareiginių algų koeficientų įvairių pakopų teismuose augimas, didinamas darbo apylinkių teismų teisėjų patrauklumas, teisėjų motyvacija.

Negatyvios pasekmės: reikalingos papildomos biudžeto lėšos; sudaromos prielaidos dalies politikų bei visuomenės nepasitenkinimui.

Nusprendus didinti apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientus, spręstinas klausimas ir dėl šių teismų vadovų pareiginių algų koeficientų didinimo. Šiuo atveju galimos tokios alternatyvos:

- a) nekeičiant teismų skirstymo į grupes pagal teisme dirbančių teisėjų skaičių, **padidinti apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientus tuo pačiu dydžiu, kuriuo bus padidintas teisėjų pareiginių algų koeficientai**. Toks sprendimas neleistų užtikrinti teisinio reguliavimo nuoseklumo (apylinkių teismų vadovų pareiginių atlyginimų koeficientai viršytų aukštesnės grandies teismų vadovams nustatytus), neleistų atsižvelgti į objektyviai pagrįstus darbo apimčių skirtumus atskiruose apylinkių teismuose. Toks padidinimas papildomai pareikalaus 1044 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 796 tūkst. Lt.
- b) **pakeisti apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų vadovų pareiginių algų koeficientų skirtumus** atsižvelgiant į atitinkamus skirtumus aukštesnės grandies teismuose. Siekiant atsižvelgti į skirtingas darbo apimtis lemiantį teisėjų skaičių atitinkamame teisme, kartu keistinas teismų skirstymas į grupes pagal teisme dirbančių teisėjų skaičių atsižvelgiant į Teismų įstatymo 14 straipsnyje nustatytą teismų skirstymą.

Teisėjų skaičius teisme	Pareiginės algos koeficientas	
	Pirmininko	Pavaduotojo
9 ir mažiau teisėjų	17,7	
10 -20 teisėjų	18,2	17,2
21-50 teisėjų	18,7	17,7
51 ir daugiau teisėjų	19,2	18,2

Toks padidinimas papildomai pareikalaus 547 tūkst. litų, iš jų darbo užmokesčiui 417 tūkst. litų.

Pažymėtina, kad įgyvendinus teismų reformą ir taip sustambinus teismus, atitinkamai pasikeistų ir lėšų, reikalingų apylinkių teismų vadovų atlyginimams mokėti, dydis.

Išskirtinos kelios aptariamo sprendimo realizavimo alternatyvos atsižvelgiant į santykį su sprendimais dėl iki 2009 05 01 buvusių koeficientų atstatymo:

- a) **apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų didinimas iki koeficientų atstatymo;**

b) apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų didinimas atstatant koeficientus ar po atstatymo;

Vertinant šias alternatyvas atsižvelgtina į konstitucinės jurisprudencijos nuostatas dėl atlyginimų mažinimo proporcingumo. Svarstyti ar neatstačius iki 2009 05 01 buvusių koeficientų vienos grupės teisėjų atlyginimo didinimas atitiktų šiuos reikalavimus. Kita vertus, lėšos atlyginimų didinimui turėtų būti numatomos valstybės biudžete, taigi atlyginimų didinimas galimas tik nuo 2014 m., nebent būtų peržiūrėtas 2013 m. biudžetas.

Įvertinant apylinkių teismų teisėjų atlyginimų padidinimui reikalingą papildomų lėšų dydį (priklausomai nuo pasirinkto apylinkių teismų vadovų atlyginimų kėlimo modelio 8022 tūkst litų (iš jų darbo užmokesčiui 6124 tūkst. Litų) arba 7531 tūkst litų (iš jų darbo užmokesčiui 5750 tūkst. Litų) bei esamas valstybės ekonomines galimybes, galimas palaiapsninis apylinkių teismų teisėjų pareiginių algų koeficientų didinimas.

3. Peržiūrėti visą teisėjų atlyginimų nustatymo sistemą, įvertinant Konstitucinio teismo jurisprudenciją bei atlikus užsienio šalių reguliavimo analizę, siekiant užtikrinti visų pakopų teismų atlyginimų, jų skirtumų atitikimą „teisingo atlyginimo už darbą“ reikalavimui.

Vertinant šią alternatyvą, atkreiptinas dėmesys į Konstitucijoje įtvirtintą draudimą mažinti teisėjų atlyginimus. Taigi, aptariamoms alternatyvoms tikslo įgyvendinimas būtų galimas tik didinant atlyginimus, ko galimybės esamoje situacijoje abejotinos.

2. Dėl atlygio už viršvalandžius bei darbą poilsio ir švenčių dienomis

Konstitucinis Teismas 2011 m. vasario 14 d. nutarimu pripažino, kad Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalis (Žin., 2008, Nr. 131-5022) tiek, kiek ribojama teisėjų teisė gauti teisingą atlyginimą už viršvalandinį darbą, už darbą švenčių ir poilsio dienomis, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai "Kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą <...>", konstituciniam teisinės valstybės principui.

Šiame nutarime Konstitucinis Teismas konstatavo, kad „negali būti tokios situacijos, kad teisėjui, vykdančiam Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose nurodytas teisėjo funkcijas, kurios turi būti vykdomos po darbo valandų, poilsio bei švenčių dienomis, būtų nemokama arba už šį darbą nebūtų apmokama teisingai.“

2011 09 02 Seime yra užregistruotas Vyriausybės pateiktas Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-3514 (rengėja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija). Projektas nepradėtas svarstyti, jis nėra įtrauktas į Seimo pavasario sesijos darbų programą.

Pažymėtina, kad šio projekto Aiškinamajame rašte konstatuojant, jog įstatymo įgyvendinimas pareikalaus papildomų valstybės biudžeto lėšų teismams apie 4,5 mln. Lt, iš jų darbo užmokesčiui – apie 3,5 mln. litų, nurodyta, jog „Įvertinus Finansų ministerijos pastabą, kad skirti papildomų asignavimų teismams šiam įstatymo projektui įgyvendinti nėra galimybių, siūloma įstatymo projektą įgyvendinti neskiriant papildomų valstybės biudžeto lėšų.“ Vertinant tai pažymėtina, jog Konstitucinis Teismas ne kartą yra pasisakęs, jog „Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kad būtų

išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, tačiau tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“

2013 05 03 Teisėjų taryba priėmė Pavyzdinį atlyginimo bei kompensavimo teisėjams už viršvalandinį darbą bei darbą poilsio ir švenčių dienomis tvarkos aprašą ir įpareigojo teismų pirmininkus patvirtinti teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis, apskaitos ir vienkartinės priemokos apskaičiavimo ir išmokėjimo sąlygas bei tvarką. Pripažintina, kad jo reguliavimas neužtikrina Konstitucinio Teismo nurodytiems reikalavimams atitinkančio reguliavimo.

Atsižvelgiant į tai kas nurodyta aukščiau pripažintina, jog teisingo atlygio už viršvalandžius bei darbą poilsio ir švenčių dienomis problema nėra susijusi išskirtinai su apylinkių teismų teisėjų darbo apmokėjimu. Siekiant išspręsti šią problemą Konstitucinio Teismo nurodytiems reikalavimams atitinkančiu būdu būtini įstatyminio reguliavimo pokyčiai.

PASIŪLYMAI

1. Kreiptis į įstatymo leidybos iniciatyvos teisę turinčius subjektus siūlant inicijuoti reikiamus įstatymų pakeitimus, kuriais iki 16,2 būtų padidintas iki 2009 05 01 galiojės ir po 2014 01 01 galiosiantis apskaičiuojant apylinkių teismų teisėjų atlyginimą taikomas pareiginės algos koeficientas, o sumažintas koeficientas didinamas proporcingai mažesniu dydžiu. Kartu didinant apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientus, siūlytina pakeisti esamą skirtymą į grupes pagal teisme dirbančių teisėjų skaičių ir nustatyti tokius apylinkių teismų vadovų pareiginių algų koeficientus (dydžiai atstačius koeficientus):

Teisėjų skaičius teisme	Pareiginės algos koeficientas	
	Pirmininko	Pavadootojo
9 ir mažiau teisėjų	17,7	
10 -20 teisėjų	18,2	17,2
21-50 teisėjų	18,7	17,7
51 ir daugiau teisėjų	19,2	18,2

Nesant finansinių galimybių tokį padidinimą įgyvendinti siūlytina numatyti palaipsninį pareiginių algų koeficientų augimą iki siūlomų dydžių įstatymo nustatyto laikotarpiu.

2. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę bei Seimą prašant paspartinti Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-3514 svarstymą bei priėmimą.

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2013 m. .... d. Nr.
Vilnius

Pritarti siūlymams pateiktiems darbo grupės, vertinusios Apylinkių teismų teisėjų asociacijos kreipimesi pateiktus siūlymus, (toliau – Darbo grupė) išvadoje ir pavesti Teisėjų tarybos pirmininkui:

1. Kreiptis į įstatymo leidybos iniciatyvos teisę turinčius subjektus siūlant inicijuoti reikiamus įstatymų pakeitimus, kuriais pagal Darbo grupės pasiūlymus būtų didinami apskaičiuojant apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų vadovų atlyginimą taikomi pareiginės algos koeficientai

2. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę bei Seimą prašant paspartinti Teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-3514 svarstymą bei priėmimą.

Posėdžio pirmininkas